WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO (WSDZ)

IV Liceum Ogólnokształcące w Poznaniu

I. PODSTAWA PRAWNA

1. **Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe** (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.), w szczególności:
    - **art. 26a** (organizacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz obowiązek corocznego opracowania programu realizacji doradztwa zawodowego po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i pracodawców),
    - **art. 98 ust. 1 pkt 16** (określenie organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego w statucie szkoły),
    - **art. 109 ust. 1 pkt 7** (zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego jako podstawowa forma działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły).
2. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego** (Dz.U. z 2019 r. poz. 325) **z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego** (Dz.U. z 2026 r. poz. 73).
3. **Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół** (Dz.U. z 2024 r. poz. 781 z późn. zm.) – Załącznik nr 4: *Ramowy plan nauczania dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego* (określający realizację co najmniej 10 godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w cyklu kształcenia).
4. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach** (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 z późn. zm.) – w zakresie realizacji zadań doradcy zawodowego w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
5. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia** (Dz.U. z 2018 r. poz. 467 z późn. zm., z uwzględnieniem przedmiotu *Biznes i zarządzanie* oraz zmian podstawy programowej kształcenia ogólnego).
6. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli (...) i doradców zawodowych** (Dz.U. z 2018 r. poz. 1601 z późn. zm.).
7. **Statut IV Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu** oraz powiązany Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły.

II. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWO-STRATEGICZNE

1. **Istota i rola doradztwa w liceum:**

Doradztwo zawodowe w IV LO jest ciągłym, planowym procesem pedagogiczno-doradczym wspierającym uczniów w podejmowaniu samodzielnych, odpowiedzialnych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Uwzględnia specyfikę liceum ogólnokształcącego, w którym głównym celem uczniów jest zdanie egzaminu maturalnego, wybór optymalnego kierunku kształcenia w szkolnictwie wyższym lub alternatywnych formach edukacji oraz wejście na nowoczesny rynek pracy.

2. **Główne zasady WSDZ:**

   - **Zasada podmiotowości:** Decyzje podejmuje uczeń; doradca, nauczyciele i rodzice pełnią rolę wspierającą, diagnostyczną i informacyjną.
   - **Zasada elastyczności (Life Design):** Przygotowanie młodzieży do funkcjonowania na dynamicznym rynku pracy, adaptacji do zmian technologicznych (w tym wpływu AI i automatyzacji) oraz budowania ścieżek wielowariantowych (Plan A, B, C).
   - **Zasada systemowości i sojuszy:** Działania doradcze są zintegrowane z pracą wychowawców, psychologa/pedagoga, nauczycieli przedmiotowych, biblioteki szkolnej oraz partnerów zewnętrznych (uczelnie, CDZdM, pracodawcy, BCU).
   - **Zasada równości szans:** Zapewnienie każdemu uczniowi dostępu do profesjonalnej informacji i wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz uczniów wybitnie uzdolnionych.

3. **Cel główny:**

Przygotowanie uczniów do świadomego planowania kariery edukacyjnej i zawodowej, wyboru kierunków studiów zgodnych z potencjałem osobistym i zapotrzebowaniem gospodarki oraz wyposażenie ich w kluczowe kompetencje adaptacyjne (transwersalne) umożliwiające sprawne poruszanie się po rynku pracy.

III. CELE SZCZEGÓŁOWE W ROZBICIU NA 4 OBSZARY PROGRAMOWE

(Zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia MEN z dnia 12 lutego 2019 r. ze zmianami z 2026 r.)

1. Obszar: Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1. Dokonuje pogłębionej autoanalizy własnych zasobów: zainteresowań, uzdolnień, mocnych stron, predyspozycji psychofizycznych, ograniczeń i barier rozwojowych.
- 1.2. Identyfikuje swoje kompetencje twarde i miękkie (ze szczególnym uwzględnieniem komunikacji, pracy w zespole, krytycznego myślenia i odporności na stres).
- 1.3. Analizuje stan zdrowia w relacji do specyfiki wymogów stawianych przez wybrane dyscypliny akademickie i zawody.
- 1.4. Określa własny system wartości osobistych i zawodowych, w tym podejście do etyki pracy, odpowiedzialności społecznej oraz równowagi życiowej (work-life balance).
- 1.5. Buduje adekwatną samoocenę i poczucie sprawczości w oparciu o rzetelne narzędzia diagnostyczne i informacje zwrotne.

2. Obszar: Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1. Analizuje trendy na lokalnym (Poznań i aglomeracja), regionalnym (Wielkopolska), krajowym i europejskim rynku pracy (m.in. na podstawie danych WUP, Barometru Zawodów).
- 2.2. Bada wpływ transformacji cyfrowej, automatyzacji i sztucznej inteligencji (AI) na modyfikację istniejących oraz powstawanie nowych zawodów.
- 2.3. Rozróżnia i porównuje formy zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, B2B, praca hybrydowa/zdalna, samozatrudnienie) oraz analizuje podstawowe prawa i obowiązki wynikające z Kodeksu Pracy.
- 2.4. Zna oczekiwania współczesnych pracodawców i konfrontuje z nimi własny profil kompetencyjny.
- 2.5. Przygotowuje nowoczesne dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny, profil w sieciach zawodowych) zgodnie z aktualnymi standardami rekrutacyjnymi.
- 2.6. Ćwiczy profesjonalną autoprezentację i przygotowuje się do rozmów rekrutacyjnych oraz postępowań kwalifikacyjnych (na staże, praktyki, stypendia).
- 2.7. Zna podstawy przedsiębiorczości, procedurę rejestracji działalności gospodarczej oraz instytucje wspierające startupy i młodych przedsiębiorców.
- 2.8. Analizuje wymagania kwalifikacyjne z wykorzystaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) oraz Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) w kontekście elastyczności zawodowej i mobilności na rynku pracy.

3. Obszar: Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1. Zna strukturę szkolnictwa wyższego w Polsce (studia I, II stopnia, jednolite studia magisterskie) oraz system boloński i zasady European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS).
- 3.2. Wyszukuje, weryfikuje i przetwarza informacje o ofercie poznańskiego ośrodka akademickiego oraz uczelni ogólnopolskich i zagranicznych.
- 3.3. Precyzyjnie analizuje zasady rekrutacji na uczelnie wyższe, wagi przedmiotów maturalnych, algorytmy przeliczeniowe oraz historyczne progi punktowe.
- 3.4. Rozpoznaje znaczenie idei uczenia się przez całe życie (Lifelong Learning), w tym kwalifikacji rynkowych w ZSK, mikropoświadczeń, certyfikacji branżowej i platform e-learningowych.
- 3.5. Zna alternatywne formy rozwoju po maturze: szkoły policealne, studia dualne, celowo zaplanowany *gap year*, wolontariat międzynarodowy.

4. Obszar: Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1. Ustala cele edukacyjno-zawodowe w perspektywie krótko- i długoterminowej oraz określa etapy ich realizacji.
- 4.2. Projektuje elastyczną strategię rekrutacyjną: opracowuje wielowariantowy plan działania (Plan A – cel priorytetowy, Plan B – wariant równorzędny/rezerwowy, Plan C – opcja zabezpieczająca).
- 4.3. Podejmuje świadome decyzje dotyczące wyboru przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym w korelacji z wymogami rekrutacyjnymi wybranych uczelni.
- 4.4. Rozpoznaje czynniki wywołujące stres egzaminacyjny i paraliż decyzyjny oraz stosuje adekwatne techniki radzenia sobie z presją otoczenia.
- 4.5. Potrafi korzystać z profesjonalnego poradnictwa edukacyjno-zawodowego na terenie szkoły i w instytucjach zewnętrznych.

IV. ORGANIZACJA I STRUKTURA REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Działania doradcze w IV LO realizowane są w następujących formach organizacyjnych:

1. **Obowiązkowe grupowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego (10 godzin w cyklu):**
    - **Zasada ustawowa:** Każdy uczeń w 4-letnim cyklu kształcenia realizuje łączny wymiar **co najmniej 10 godzin** obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.
    - **Elastyczna alokacja (klasy III i IV):** Zajęcia są planowane i realizowane w klasach III i IV. Liczba godzin w danym oddziale w danym roku szkolnym wynika bezpośrednio z Arkusza Organizacji Szkoły oraz ewidencji godzin faktycznie zrealizowanych przez dany oddział w ubiegłych latach. Szkoła nie stosuje sztywnego podziału 5h + 5h – w przypadku oddziałów, które w klasie III zrealizowały mniejszą liczbę godzin (np. 2–4h), w klasie IV planuje się odpowiednio większą liczbę godzin (np. 6–8h), zapewniając każdemu oddziałowi i uczniowi osiągnięcie pełnej puli 10 godzin przed ukończeniem szkoły.
    - **Charakter zajęć:** Zajęcia mają charakter warsztatowy, są ewidencjonowane w dzienniku lekcyjnym, nie podlegają ocenie wyrażonej stopniem, a udział w nich jest obowiązkowy.
2. **Poradnictwo indywidualne:**

Doradca zawodowy prowadzi dyżury konsultacyjne dla uczniów i ich rodziców. Zakres konsultacji obejmuje: interpretację testów predyspozycji, rozwiązywanie dylematów decyzyjnych, weryfikację strategii maturalnych, analizę szans rekrutacyjnych oraz konstruowanie elementów Indywidualnego Planu Działania (IPD).

3. **Działania wewnątrzszkolne i korelacja międzyprzedmiotowa:**

Treści doradcze są realizowane horyzontalnie przez wszystkich nauczycieli na zajęciach edukacyjnych (zgodnie z podstawą programową) oraz przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą. W szkole organizowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, uczelni wyższych oraz absolwentami.

4. **Działania informacyjne i narzędzia cyfrowe (§ 8a rozporządzenia):**

Szkoła prowadzi punkt informacyjny w szkole (strefa doradztwa, tablica ogłoszeń) oraz moduł wirtualny na stronie www i w e-dzienniku. Szkoła zapewnia uczniom i rodzicom stały dostęp do cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego (ogólnopolskie bazy zawodów, w tym InfoDoradca+, platforma ZRK, Mapa Karier, testy predyspozycji online, portale prognoz rynkowych) poprzez stronę www szkoły oraz dziennik elektroniczny, a doradca zawodowy wykorzystuje te narzędzia w procesie doradczym.

5. **Aktywny udział rodziców (§ 4 ust. 2 pkt 1 lit. c rozporządzenia):**

Współpraca z rodzicami opiera się na ich aktywnym udziale w procesie doradczym, w szczególności poprzez udział w dedykowanych spotkaniach warsztatowych, prelekcjach eksperckich dotyczących rekrutacji na studia i rynku pracy oraz wspólnych konsultacjach edukacyjnych.

V. ZAKRES ZADAŃ PODMIOTÓW SZKOLNYCH

Podmiot	Zakres zadań i odpowiedzialności w ramach WSDZ
Dyrektor Szkoły	1. Zapewnia warunki kadrowe, organizacyjne, lokalowe i materialne do realizacji WSDZ. 2. Zatwierdza roczny Program Realizacji Doradztwa Zawodowego po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej i pracodawców (w terminie do 30 września danego roku). 3. Monitoruje prawidłowość organizacji i realizacji 10 godzin obowiązkowych w arkuszu organizacji szkoły. 4. Sprawuje nadzór pedagogiczny nad realizacją zadań doradczych.
Szkolny Doradca Zawodowy	1. Opracowuje i aktualizuje projekt WSDZ oraz Roczny Program Realizacji Doradztwa Zawodowego. 2. Prowadzi grupowe zajęcia z doradztwa zawodowego w klasach III i IV w wymiarze wynikającym z planu szkoły. 3. Prowadzi indywidualne poradnictwo i konsultacje dla uczniów oraz rodziców. 4. Diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania doradcze (narzędzia diagnostyczne, ankiety). 5. Gromadzi, weryfikuje i aktualizuje zasoby informacji edukacyjno-zawodowej. 6. Systematycznie analizuje dane rynku pracy: prognozy zapotrzebowania na pracowników (w tym wojewódzkie analizy WUP, Barometr Zawodów) oraz

Podmiot	Zakres zadań i odpowiedzialności w ramach WSDZ
	wyniki monitoringu karier absolwentów, wykorzystując te dane w działaniach z uczniami i rodzicami. 7. Wykorzystuje w pracy doradczej cyfrowe narzędzia i platformy edukacyjno-zawodowe oraz wdraża uczniów i rodziców do samodzielnego korzystania z nich. 8. Koordynuje współpracę z pracodawcami, izbami gospodarczymi, Branżowymi Centrami Umiejętności (BCU) oraz uczelniami przy opracowywaniu i realizacji programu doradztwa. 9. Wspiera nauczycieli i wychowawców w realizacji zadań z zakresu doradztwa. 10. Przeprowadza ewaluację działań i przedstawia roczne sprawozdanie Radzie Pedagogicznej.
Wychowawcy Klas	1. Realizują moduły doradcze podczas godzin z wychowawcą (samopoznanie, kompetencje miękkie, radzenie sobie z presją maturalną). 2. Monitorują sytuację decyzyjną uczniów w klasie i kierują osoby potrzebujące na konsultacje do doradcy. 3. Ułatwiają kontakt rodziców z doradcą zawodowym. 4. Współorganizują udział uczniów w targach edukacyjnych i wydarzeniach akademickich.
Nauczyciele Przedmiotowi	1. Ukazują praktyczny transfer wiedzy przedmiotowej na konkretne dyscypliny naukowe, kierunki studiów i zawody.

Podmiot	Zakres zadań i odpowiedzialności w ramach WSDZ
	2. Rozwijają kompetencje kluczowe (krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, analizę danych). 3. Nauczyciel przedmiotu *Biznes i zarządzanie* realizuje kluczowe treści z zakresu prawa pracy, rynku pracy, form zatrudnienia i przedsiębiorczości.
Pedagog / Psycholog Szkolny	1. Diagnozuje i wspiera uczniów doświadczających barier psychologicznych i emocjonalnych w wyborze drogi życiowej (lęk przed porażką, paraliż decyzyjny). 2. Współpracuje z doradcą przy wspieraniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dostosowanie ścieżki do stanu zdrowia / orzeczeń).
Nauczyciele Bibliotekarze	1. Prowadzą i aktualizują kącik doradztwa zawodowego (literatura fachowa, informatory rekrutacyjne, prasa branżowa). 2. Zapewniają dostęp do stanowisk komputerowych w celu wyszukiwania informacji edukacyjno-zawodowej.
Rodzice (Opiekunowie)	1. Aktywnie uczestniczą w szkolnych działaniach doradczych (warsztaty, spotkania informacyjne, konsultacje). 2. Korzystają z udostępnianych narzędzi cyfrowych oraz współdziałają ze szkołą w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych przez młodzież. 3. Mają prawo do korzystania z indywidualnego poradnictwa doradczego na terenie szkoły.

VI. KORELACJA MIĘDZYPRZEDMIOTOWA – MATRYCA INTEGRACJI

Doradztwo zawodowe realizowane jest horyzontalnie w toku nauczania przedmiotów ogólnokształcących:

- **Biznes i zarządzanie:** formy organizacyjno-prawne podmiotów gospodarczych, analiza rynku pracy, prawo pracy, etyka w biznesie, planowanie kariery, pisanie dokumentów aplikacyjnych, zarządzanie projektami.
- **Wiedza o społeczeństwie:** mobilność zawodowa i edukacyjna w UE, struktura szkolnictwa wyższego, prawa pracownicze, demografia a wyzwania rynku pracy.
- **Języki obce nowożytne:** terminologia zawodowa i akademicka, przygotowanie CV w języku obcym, komunikacja interkulturowa, zasady studiowania za granicą.
- **Informatyka:** narzędzia AI na rynku pracy, portfolio cyfrowe, higiena cyfrowa, etyka danych, zawody sektora ICT.
- **Przedmioty przyrodnicze (Biologia, Chemia, Geografia):** zawody medyczne, biotechnologiczne, ochrona środowiska, przemiany sektorowe gospodarki, przeciwwskazania zdrowotne do wykonywania określonych prac.
- **Przedmioty humanistyczne (Język polski, Historia, Filozofia):** autoprezentacja, retoryka, kultura dyskusji, wartości i etyka w pracy naukowej i zawodowej.

VII. WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM SPOŁECZNO-GOSPODARCZYM

W celu zapewnienia rzetelności i aktualności informacji, IV LO współpracuje z:

1. **Publicznymi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi:** wsparcie diagnostyczne, opiniowanie i orzecznictwo.
2. **Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu (CDZdM):** udział w warsztatach, konferencjach, korzystanie z zasobów diagnostycznych.
3. **Instytucjami rynku pracy:** Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, Wojewódzki Urząd Pracy (analizy Barometru Zawodów, prognozy popytu na pracę).
4. **Branżowymi Centrami Umiejętności (BCU) oraz Centrami Kształcenia Zawodowego (CKZ):** udział uczniów w wizytach zawodoznawczych, warsztatach technologicznych i pokazach nowoczesnych rozwiązań branżowych.
5. **Uczelniami wyższymi:** Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy oraz wiodące uczelnie niepubliczne (wykłady otwarte, dni nauki, Drzwi Otwarte).
6. **Pracodawcami i organizacjami pracodawców:** stała współpraca przy opracowywaniu rocznego programu doradztwa zawodowego (konsultacje i opiniowanie zgodnie z art. 26a Prawa oświatowego), realizacja wizyt studyjnych, organizacja spotkań z praktykami i symulacji rekrutacyjnych.

VIII. DIAGNOZA POTRZEB I EWALUACJA SYSTEMU

1. **Diagnoza potrzeb:**

Przeprowadzana jest sukcesywnie na początku cyklu działań doradczych (ankieta online dla uczniów klas przedmaturalnych/maturalnych, analiza zapytań kierowanych podczas konsultacji indywidualnych oraz rozmowy z wychowawcami).

2. **Procedura ewaluacji (bezpieczna i realna):**

    - **Ewaluacja bieżąca (monitoring):** rejestracja zrealizowanych godzin w dzienniku lekcyjnym, frekwencja, monitoring zgłoszeń na porady indywidualne.
    - **Ewaluacja końcowa:** krótka ankieta ewaluacyjna online przeprowadzana wśród uczniów klas IV kończących cykl zajęć doradztwa zawodowego (badanie przydatności tematów, poczucia gotowości do decyzji rekrutacyjnych oraz ocena metod pracy).
    - **Sprawozdawczość:** Szkolny doradca zawodowy przygotowuje zwięzłe Sprawozdanie roczne, które przedstawia Dyrektorowi Szkoły oraz Radzie Pedagogicznej podczas posiedzenia podsumowującego rok szkolny. Wnioski stanowią podstawę do modyfikacji programu na kolejny rok szkolny.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. WSDZ jest dokumentem nadrzędnym o charakterze wieloletnim, otwartym na nowelizacje wynikające ze zmian prawa oświatowego lub wniosków z ewaluacji.
2. Uszczegółowieniem WSDZ na każdy rok szkolny jest **Roczny Program Realizacji Doradztwa Zawodowego**, zatwierdzany przez Dyrektora Szkoły do dnia 30 września danego roku po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej i pracodawców.
3. Dokument jest jawny i dostępny dla całej społeczności szkolnej na stronie internetowej szkoły oraz w bibliotece szkolnej.

Opracowała:

mgr Agnieszka Hrynyk

Zatwierdzam do realizacji po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną w dniu 29.09.2026 r.

Poznań, dn. 30.09.2026 r. .....
(podpis i pieczęć Dyrektora Szkoły)